

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „СПЕЦИЈАЛНО ГРАДИНАРСТВО”
ОД ДОЦ. Д-Р ДАНИЕЛА ДИМОВСКА, ПРОФ. Д-Р ФИДАНКА ТРАЈКОВА,
ПРОФ. Д-Р ЉУПЧО МИХАЈЛОВ, ЗЕМЈОДЕЛСКИ ФАКУЛТЕТ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 1302-134/6 од 181. редовна седница на Наставно-научниот совет на Земјоделски факултет, одржана на ден 18.11.2020 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р **Лилјана Колева-Гудева**, редовен професор на Земјоделски факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип,
 - д-р **Наталија Маркова-Руждиќ**, вонреден професор на Земјоделски факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип
- за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **„СПЕЦИЈАЛНО ГРАДИНАРСТВО”** од доц. д-р **Даниела Димовска**, проф. д-р **Фиданка Трајкова** и проф. д-р **Љупчо Михајлов**, наменет за студентите на прв циклус студии на Земјоделскиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Земјоделски факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот за рецензирана скрипта „Специјално градинарство» од доц. д-р Даниела Димовска, проф. д-р Фиданка Трајкова и проф. д-р Љупчо Михајлов е концепиран и пишуван според наставниот план и програма на предметот Специјално градинарство, кој се изучува на студиите од прв циклус на Земјоделски факултет при Универзитет „Гоце Делчев” - Штип, на студиската програма Градинарство, во четврта година, во седми семестар, како задолжителен предмет со неделен фонд на часови 3+2+2, со вкупен број на часови 240 и 8 ЕКТС.

Согласно со студиските програми на Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип, изборот на содржината на материјалот во оваа рецензирана скрипта претставува сигурна основа за одлична подготовка за успешно градинарско производство на градинарските видови кои се опфатени во скриптата.

Податоци за обемот на ракописот: Ракописот, кој е наменет за издавање на учебното помагало за предметот Специјално градинарство, е претставен на вкупно 231 страници, со 81 слики и 49 табели. Соодветно избраните слики и табели дополнително го олеснуваат следењето, разбирањето и совладувањето на основниот материјал. Материјалот е пишуван во А4 формат со нормален проред. Употребен е фонт Arial, со големина на буквите 11. Ракописот е подготвен според стандардната методологија, која е во согласност со Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” - Штип. Ракописот по обемот и содржината ги задоволува критериумите за учебно помагало, рецензирана скрипта, и кореспондира со бројот на часови за предметот Специјално градинарство за студентите на Земјоделски факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Учебник или учебно помагало што обработува иста содржина досега не е објавен на Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип. Материјата од некои поглавја е застапена во некои други скрипти, книги и учебници од земјоделските науки, кои обработуваат теми од областа на општо и специјално градинарство, меѓутоа како целина и начин на обработка на материјата, ракописот претставува оригинално дело кое се објавува првпат.

Краток опис на содржината: Содржината на ракописот е напишана на лесен, едноставен и разбирлив јазик за студентите. Стручно и технички скриптата е подготвена со одличен избор на слики, табели и користена литература. Материјата е концепирана во осум поглавја и тоа:

1. Класификација на градинарските култури,
2. Коренести градинарски култури,
3. Луковичести култури,
4. Клубенести култури,
5. Лиснат зеленчук,
6. Плодови зеленчуци,
7. Фамилија *Poaceae*,
8. Повеќегодишни видови на зеленчук и

Преглед на користената литература, со која завршува содржината на скриптата.

Во првото поглавје - КЛАСИФИКАЦИЈА НА ГРАДИНАРСКИТЕ КУЛТУРИ авторите даваат детален преглед за класификацијата на градинарските култури, што може да се изведува како: ботаничка класификација, класификација според должината на животниот циклус и класификација според растителните органи кои се користат во исхраната.

Второто поглавје се однесува на КОРЕНЕСТИ ГРАДИНАРСКИ КУЛТУРИ, со ботаничка припадност на овие култури во четири фамилии: Fam. *Apiaceae* – штитоцветни, Fam. *Chenopodiaceae* – лободи, Fam. *Brassicaceae* – крстачки и Fam. *Asteraceae* – главоцветни. Претставниците на овие четири фамилии, кои имаат најголемо нутритивно и економско значење, се опишани во вкупно 47 наслови и поднаслови од ова поглавје. Секој вид е опишан со општи, ботанички и биолошки својства, динамика на раст и развој и начин на нивното производство.

Описот на ЛУКОВИЧЕСТИ КУЛТУРИ е детално образложен во третото поглавје во рамките на фамилијата *Alliaceae* – лукови. Со 30 наслови и поднаслови детално се опишани главните претставници, а тоа се: кромид (*Allium cepa* L.); лук (*Allium sativum* L.); праз (*Allium porrum* L., *A. ampeloprasum* L.); шалот или козји лук (*Allium ascalonicum* L.); зимски кромид, алма (*Allium fistulosum* L.) и власец, ситен лук, резанец (*Allium schoenoprasum* L.).

Четвртото поглавје е посветено на КЛУБЕНЕСТИ КУЛТУРИ. Во групата клубенести култури спаѓаат: компирот (*Solanum tuberosum* L.), слаткиот компир (*Ipomea batatas* L.) и чичоката (*Heliantus tuberosus* L.), а овие видови се одлично опишани со нивните општи, ботанички и биолошки својства, динамика на раст и развој и начин на нивното производство.

ЛИСНАТ ЗЕЛЕНЧУК е насловот на петтото поглавје, овие култури се во целост објаснети во две подгрупи, а тоа се зелковите култури и зелените култури.

Во шестото поглавје се прикажани ПЛОДОВИ ЗЕЛЕНЧУЦИ. Плодовиот зеленчук опфаќа голем број видови кои се групирани во следните фамилии: *Solanaceae* (домат, пиперка, патлиџан), *Cucurbitaceae* (лубеница, диња, краставица, тиква), *Fabaceae* (боранија, грашок, бакла) и *Malvaceae* (бамја, физалис).

ФАМИЛИЈА *POACEAE* е презентирани во седмото поглавје. Типичен претставник на оваа фамилија е шеќерната пченка (*Zea mays* var. *saccharata*) а нејзините општи карактеристики се анализираани во ова поглавје.

На ПОВЕЌЕГОДИШНИ ВИДОВИ на зеленчук е посветено осмото поглавје. Општи, ботанички и биолошки својства, динамика на раст и развој и начинот на производството на претставниците на повеќегодишните видови, и тоа на: шпаргла, аспарагус (*Asparagus officinalis* L., фам. *Asparagaceae* Juss., *Liliaceae* L.); рен (*Armoracia rusticana* G. Gaertn., V. Mey. & Scherb., фам. *Brassicaceae* Burn.); артичока (*Cynara scolymus* L., фам. *Asteraceae* L.) и ревен (*Rheum rhabarbarum* L. syn. *undulatum* Pall., фам. *Polygonaceae* Lindl.) се објаснети во целост низ поднасловите на ова поглавје.

Со ПРЕГЛЕД НА КОРИСТЕНАТА ЛИТЕРАТУРА завршува ракописот за скриптата „Специјално градинарство“, каде што се наведени вкупно 36 референци од понов, но и

постар датум, со релевантни изданија од областа. Сите погоре наведени тематски поглавја се поткрепени со соодветно цитирана литература од домашни и странски еминентни автори и научници, која истовремено претставува и дополнителна информација за сите оние студенти и корисници на скриптата кои имаат желба и потреба да ги прошират своите сознанијата од областа на специјалното градинарство.

ЗАКЛУЧОК

Материјата обработена во ракописот за рецензираната скрипта со наслов „Специјално градинарството» од доц. д-р Даниела Димовска, проф. д-р Фиданка Трајкова и проф. д-р Љупчо Михајлов во целост ги задоволува потребите на наставниот план и програма по предметот Специјално градинарство за студентите на прв циклус на студии на Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип.

Наставните единици се елаборирани во осум поглавја системски и прегледно, што е основен предуслов студентите да можат лесно да ја следат и разберат суштината на предвидената содржина од областа на специјалното градинарство. Според начинот на елаборирање на материјата, ова учебно помагало ги исполнува сите стандарди за публикување, поради што сметаме дека ќе им биде од голема корист на студентите на Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип во совладувањето на овој предмет.

Поради сето погоре изнесено, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на **Наставно-научниот совет на Земјоделски факултет при Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип** ракописот „Специјално градинарство” од доц. д-р Даниела Димовска, проф. д-р Фиданка Трајкова и проф. д-р Љупчо Михајлов да биде издаден како рецензирана скрипта за студентите на Земјоделски факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип и да биде објавен во е-библиотеката на Универзитетот.

Рецензенти

Д-р Лилјана Колева-Гудева, редовен професор, с.р.

Д-р Наталија Маркова-Руждик, вонреден професор, с.р.